

РЕЦЕНЗИЯ

върху научно-изследователската, научно-приложната, учебно-преподавателската (образователната), проектантско-реализаторската и експертната дейност на доц. д-р арх. АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ СЛАЕВ, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност "ПРОФЕСОР" по Професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, Научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“ за нуждите ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна, Архитектурен факултет, обявен в ДВ, - стр.16. бр. 85 от 28.10.2016 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. д-р. арх. БОРИСЛАВ ЯНКОВ БОРИСОВ, Ръководител на катедра "Градоустройство, теория и история на архитектурата" и Ректор на Висше строително училище "Л.Каравелов", София.

Рецензията е представена в качеството ми на член на Научното жури за провеждане на конкурс и избор за заемане на академична длъжност „Професор“, утвърдено със Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ и Рецензент по конкурса, съгласно решение от първото заседание на Научното жури за провеждането му.

Рецензията е разработена в съответствие с изискванията на "Закона за развитието на академичния състав в Република България" (ЗРАСРБ) (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010г. и последвали изменения и допълнения), Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника на ВСУ „Черноризец Храбър“, Конкурсът за академичната длъжност „Професор“ е обявен за нуждите на Архитектурния факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна. Единствен участник в конкурса е доц. д-р арх. АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ СЛАЕВ, понастоящем доцент във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Александър Слаев е роден на 25.04.1960г. в гр. Пловдив.

През 1987г. завършва УАСГ - гр. София - Магистър архитект с отличен успех. През периода 1987–1989 г. работи в ТПО - Пловдив, от 1989 до 1990 г. е специалист по разработване на програмни продукти за градоустройство и архитектура и в последствие е проектант и ръководител в строителни и проектантски дружества. През 2000г. арх. Слаев успешно защитава докторска дисертация в УНСС - София /регионарна икономика/. От 2003 г. до сега е преподавател, а сега доцент в архитектурния факултет на ВСУ "Черноризец Храбър", гр. Варна. Той има голямо по обем творчество,

основно в областта на инвестиционното проектиране и на устройственото планиране.

2. ОБЩО ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ

Приложен е списък с много на брой публикации на автора, свързани с придобиване на посочената академична длъжност "професор", за която той кандидатства. В настоящия конкурс доц. д-р арх. Слаев представя научно-изследователска, преподавателска, проектантска и експертна дейност, която може да се обобщи при оценяване на кандидати за заемане на академичната длъжност „Професор” във ВСУ „Черноризец Храбър”, Варна като напълно достатъчна и отговаряща на условията на ЗРАСРБ и на ППЗРАСРБ.

3. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р арх. Александър Слаев води лекции и упражнения от 2002г. като хоноруван преподавател в УАСГ и от 2004г. във ВСУ "Черноризец Храбър", гр. Варна. Основни дисциплини, по които той преподава са Жилищни сгради, Пазарни отношения и градска икономика, Урбанистичен анализ и синтез и Териториално устройство. Има изнесени лекции в чужбина - Белград и Венеция. Преподавателските качества на кандидата са безспорни и отговарят на условията за академична длъжност "професор"

4. ПУБЛИКАЦИИ И УЧАСТИЯ В МЕЖДУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ И КОНГРЕСИ

4.1. Учебници, монографии и сборници.

Доц. д-р арх. Александър Слаев е посочил общо седем броя монографии, учебници и сборници, от които в три е единствен автор. Това са "Пазарна теория на урбанизма" - Част първа "Икономикс на урбанистичното развитие", "Икономическо моделиране на градоустройството" и "Жилищни форми". Ще се спра по-подробно на първата монография "Пазарна теория на урбанизма" - Част първа "Икономикс на урбанистичното развитие". В нея авторът изследва, както сам твърди, "същността и характера на урбанистичните процеси в пазарното общество". Терминът "пазарно общество" е дискуссионен и рецензентът би препоръчал да се ползва "пазарна икономика" или "пазарна стопанство". В пазарната теория на урбанизма липсват понятия, които са основоположни за традиционното българско териториално и ландшафтно устройство и градоустройство като ОУП, ПУП, Регулация, Начин на застрояване, Функционално предназначение и организация на градската територия, Градоустройствена структура и композиция и други. Доц. д-р арх. Александър Слаев описва пазарната теория на урбанизма

като своеобразна теорията за влиянието на пазара на недвижими имоти върху урбанистичното /градоустройственото/ развитие. В този свой труд той разглежда и много други въпроси, свързани с "възможностите, значението и механизмите на развитие на урбанистичните структури в системата на свободния пазар". Може да се констатира, че в монографията изпъква икономическата същност на изследване, характерна за автора вероятно от периода на неговата докторска дисертация в УНСС. Рецензентът се отнася с уважение към това обстоятелство, независимо че процедурата за академична длъжност "Професор" е в Научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“. Замяната на традиционната българска терминология с преводното понятие "урбанизъм" и разглеждането на неговите пазарни особености води до известно изместване на обема и съдържанието в предмета на изследване в посока на икономическите теории, за сметка на чисто градоустройствените. Ето защо архитектът, но доктор по икономика, Александър Слаев започва своя труд с твърдението, че "две десетилетия урбанистичното развитие у нас е напуснало руслото на централизираното планиране и следва законите на пазарното стопанство", че има " безусловно прилагане на политика към осигуряване на неограничена свобода на пазара и частната инициатива", че се е стигнало до "пълен отказ от планиране във всички негови форми - включително и в сферата на урбанизма." и дори че е дошъл ".....края на градоустройството". /стр.7/. Ползва се понятието "икономикс" като наука за пазара и се цитират редица автори, които не са архитекти и градостроители. Такива са трудовете на Хайнрих фон Тюнен за функциите на пазарната рента на земеделските земи, на Уилям Алонсо за локализацията и функцията на земеползване, на Р. Мът, Едуин Милс и Диксит за пазарната наука на урбанизма и др. Изброяват се икономически теории за урбанизма, които по същество не са архитектурно-градоустройствени. Препоръчително тук би могло да се изследва явлението "поземлена спекулация" в български условия като специфичен "пазарен механизъм" в контекста на "повишената стойност" при нова градоустройствена регулация, нова плътност и нова интензивност на застрояване. Авторът на цитираната монография сам отбелязва на 13. стр., че неговият "предмет на изследване е развитието на урбанистичните структури като икономически процес от пазарен тип".

4.2. Публикации и статии в научни и професионални издания.

Доц. д-р арх. Слаев представя в своята канделатура много на брой /42 бр. от 1999г. до 2016г./ публикации и статии в научни и професионални издания и сборници, които доказват неговата

последователност, развитие и устойчивост на научните и професионалните му интереси.

4.3. Доклади пред конгреси и конференции.Участие в проекти.

Кандидатът посочва 7 на брой свои участия в международни научни форуми в чужбина от 2002 до 2016г.

Има разработени 10 доклади пред конференции в България.

Изброява 7 участия в проекти по европейски програми и други международни и изследователски проекти.

Всичко това илюстрира качествата на доц. д-р арх. Слаев като учен в областта на градоустройството и архитектурата.

5. НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ И ПРИНОСИ

Със своята научна продукция, доц. д-р арх. Александър Слаев прави приноси с научно-приложен характер и демонстрира последователност и устойчивост на своите научни интереси. Рецензентът приема, че основните приноси на представените от автора трудове засягат предложения за решаване на проблеми в градоустройството, които имат практическо значение за устройственото планиране и инвестиционното проектиране у нас. Характерът на научните приноси на кандидата в конкурса могат да се отнесат към следните аспекти:

- обогатяване на съществуващите професионални знания за теорията и практиката, чрез получаване на сравнения, потвърдителни факти и доказване с нови средства на съществуващи урбанистични факти и проблеми в териториалното устройство и градоустройството ;
- приложение на научни сравнения, анализи, обобщения и други постижения, чрез внедряване на резултатите в урбанистични описания, поясняващи архитектурно-градоустройствената теория и практика.

6. ПРОЕКТАНТСКИ ПРОФЕСИОНАЛЕН ОПИТ.

Кандидатът в оценяваната конкурсна процедура за академичната длъжност "професор" е посочил впечатляващ брой свои проекти и реализации в областта на архитектурното и градоустройственото творчество. Професията "Архитект", като специфична регулирана професия изисква преподавателите по нея да имат безспорни професионални качества, доказани в практиката. Арх. Слаев посочва в областта на устройственото планиране редица регионални планове, схеми и разработки, Общи устройствени планове, Подробни устройствени планове и експериментални, научно-изследователски градоустройствени проекти със свое участие или ръководство. Към това свое творчество той добавя и

много инвестиционни проекти на еднофамилни и многофамилни жилищни сгради и групи от сгради, както и много проекти на обществени, търговски, обслужващи и производствени сгради. Личният проектантски професионален опит на кандидата пояснова многозначително качествата му на подходящ хабилитиран преподавател за академична длъжност "професор" по Професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, Научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство” .

7. ОЦЕНКА НА ЛИЧНИЯ ПРИНОС НА КАНДИДАТА

В преобладаващия брой от публикациите и проекти кандидатът е първи, т.е. водещ автор, а монографиите са разработени и публикувани самостоятелно и цитираният са коректни. Това ми дава основание да приема, че анализът, оценките, предложенията и изводите в публикациите са лично дело на участника в конкурса.

8. ПРЕПОРЪКИ

Към доц. д-р арх. Александър Слаев имам препоръка да продължи в бъдещата си работа разработването и публикуването на професионални студии и статии в научни и научно-популярни издания с голям тираж по актуални проблеми на архитектурата и особено в областта на градоустройството по които се води обществен и професионален дебат /обсъждания на ОУП и ПУП и дискусии по критични градоустройствени проблеми/. Това ще позволи постигане на по-голяма популярност на теоретичните проучвания и заключения на автора, който устойчиво от дипломирането си и специализацията си след това до сега /в продължение на 30 години/ работи в областта на градоустройството.

Допълнителна препоръка имам към ползваната терминология, така както отбелязах по-горе в рецензията.

9. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Познавам доц. д-р арх. Александър Слаев лично от много години, преди и след постъпването му на работа във ВСУ "Черноризец Храбър". Следя отблизо неговото професионално развитие като преподавател. Смятам, че той е подготвен професионалист, активно занимаващ се с учебно-преподавателска, научно-изследователска, проектантско-реализаторска и експертна дейност, за които има необходимите качества и потенциал. Убеден съм, че в бъдеще той ще може да бъде полезен като преподавател в Архитектурния факултет на ВСУ „Черноризец Храбър”, Варна в качеството си на професор.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В конкурса са спазени изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за приложение на ЗРАСРБ и на Правилника във ВСУ "Ч. Храбър", както по отношение на процедурата по обявяването му, така и по отношение на представените материали от кандидата.

По научно-изследователската, художествено творческата и учебно-преподавателската дейност на доц. д-р арх. Александър Слаев може да се констатира, че те съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника към него и Правилника на ВСУ „Ч. Храбър” за заемане на академична длъжност „професор”.

Предвид всичко гореизложено в настоящата рецензия оценявам научно-изследователската, учебно-преподавателската, проектантската и експертната работа на участника в конкурса, неговия професионализъм, лични качества – работоспособност, последователност, педагогически умения и творческа активност и давам своя положителен вот, предлагайки доц. д-р арх. Александър Слаев да заеме академичната длъжност „професор” по Професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, Научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство” в Архитектурния факултет на Варненския свободен университет "Черноризец Храбър".

Рецензент:

.....

проф. д-р арх. Борислав Борисов

София, март, 2017г.